

**Й. В. Гете «Травнева пісня» (1771, Страсбург)
Анкета твору**

- 1. Літературний рід.** Лірика.
- 2. Жанр.** Вірш (пісня)
- 3. Тематика лірики.** Інтимна

Вірш «Травнева пісня» вважається першим шедевром Гете, який вплинув на формування його поетичного стилю.

Goethe — Friederike v. Sessenheim

4. Історія написання. На час створення вірша поет навчався у Страсбурзькому університеті. Він закохався у доньку священика із селища Зезенгейм, неподалік від Страсбурга - Фредеріку Бріон. Вона була у цей час музою молодого Гете, їй він присвятив цикл віршів про кохання, які надсилав дівчині як любовні листи. З від'їздом Гете із Страсбурга їхні стосунки припинилися, але Фредеріка так і залишилася вірною своєму юнацькому коханню до останніх днів. Вона ніколи не виходила заміж і жила спогадами про дивовижне романтичне кохання до Гете. А спомини про неї надихнули Гете на створення образу Маргарити у філософській трагедії «Фауст». Фредеріка Бріон увійшла в історію німецької культури під іменем Фредеріки із Зезенгейма й стала символом романтичної вірності першому коханню. Вірш вперше був опублікований у 1774 року у газеті «Ірис».

5. Основний зміст. Радісне замилювання весняною природою, коли квітнуть дерева, співають птахи, яскраво сяє сонце, — суголосне почуттям закоханості ліричного героя. Його кохання таке ж яскраве й осяйне, як і природа навколо. Не відразу зрозуміло, що саме наповнює його серце радістю: чари травневої природи чи дихання до чарівної юнки. Завершує Гете поезію побажанням щастя коханій: ліричний герой переповнений почуттям кохання, але з якихось причин змушений розлучитися з коханою; він широко бажає їй щастя.

6. Тема. Зображення взаємного кохання ліричного героя. Світосприйняття закоханого.

7. Ідея. Ідея кохання і щастя; закохана людина наповнена любов'ю, благословляє світ, близька до природи, бажає щастя....

8. Мотиви: замилювання весняною природою; щасливі любовні переживання.

9. Літературний прийом. Психологічний паралелізм. Наявність двох світів: світ природи і світ людини. Піднесений стан душі ліричного героя виразняється описами весняної природи.

10. Зв'язок з фольклором. Вірш Гете близький до фольклорного зображення щасливого кохання в народній пісні.

11. Ритм. Танцювальний

12. Настрій. Оптимістичний, радісний, жвавий.

13. Розмір. Чотиристопний ямб.

14. Художні засоби:

Епітети: зимній сон, барвисті квіти, любов ясна, свіжі луки, благословенні трави, чиста квітка, гарячі чуття.

Метафори: сміється природа, підносиш мій спів, хвилюєш кров.

Риторичні окличні речення. О земле, сонце, любов ясна! Як зір твій сяє; ти любиш мене!

Риторичні поетичні звертання. О земле, сонце, любов ясна! Любов моя, ти світлий чар! О, будь щаслива, моя любов! Дівчатко любе, дівча ясне!

Анафора: як жайворонок..., як чиста квітка.

Завдяки художнім тропам досягається висока емоційність вірша; вони допомагають Гете відобразити почуття ліричного героя.

15. Цей вірш неодноразово був покладений на музику. Найбільш відомі твори Л. ван Бетховена та Ганса Пфіцнера.

16. Новаторство Гете в ліриці зезенгеймського (штюрмерського) періоду:

- зародження нової, німецької поезії;
- відсутність раціоналізму та нормативних обмежень класицизму;
- наповнення поезії живими, пульсуючими почуттями.

«Травнева пісня» (Переклад М.Зерова)

Сміється природа радо мені, Як сяє сонце по зимнім сні! Барвисті квіти по всіх лугах, Пташині хори по всіх гаях, І в кожному серці радість, весна: О земле, сонце, любов ясна!	Любов моя, ти світлий чар! Ти злото ранніх нагрітих хмар! Твій подив свіжим лугам, полям, Благословення траві й квіткам... Дівчатко любе, дівча ясне! Як зір твій сяє: ти любиш мене!	Як жайворонок - повітря й спів, Як чиста квітка - росу полів, Тебе люблю я гарячим чуттям, Ти радістю, сміхом, новим життям Підносиш спів мій, хвилюєш кров.. О, будь щаслива, моя любов!
--	---	--

Майская песня (Перевод А.Фета)

Всё нежит взоры, Всё нежит слух, Блещет солнце, Смеется луг. Я вижу, ветви Полны цветов; Я слышу птичек Из-за кустов; Восторг и нега Теснятся в грудь... О, счастье, счастье, Продлись, побудь!	Не ты ли это, Любовь, любовь, Одела жизнью Природу вновь, Благословила Луг молодой И расцвела Весь круг земной? О, дева, как я Люблю тебя! Как взор твой светел! Люби меня!	Как сладко птичке Поутру петь, Иль пышной розе Зарёй алеть, Так сладко, дева, Тебя любить. Тобой воскреснуть, Тобою жить. Ты оживила Мои мечты, Будь век счастлива, Как любишь ты.
--	--	---

Майская песня (Перевод А.Глобы)

Как все ликует, Поет, звенит! В цвету долина, В огне зенит! Трепещет каждый На ветке лист, Не молкнет в рощах Веселый свист. Как эту радость В груди вместить!— Смотреть! и слушать! Дышать! и жить!	Любовь, роскошен Твой щедрый пир! Твое творенье — Безмерный мир! Ты все даришь мне: В саду цветок, И злак на ниве, И грозный сок!.. Скорее, друг мой, На грудь мою! О, как ты любишь! Как я люблю!	Находит ландыш Тенистый лес, Стремится птица В простор небес. А мне любовь лишь Твоя нужна, Дает мне радость И жизнь она. Мой друг, для счастья, Любя, живи,— Найдешь ты счастье В своей любви!
---	---	--